

ПРОГРАМ НАУКА ЗА ПРИВРЕДУ

Примена вештачке интелигенције у
индустрији кроз научна партнерства
„Од лабораторије до тржишта“

ПРИРУЧНИК:

ОБЈЕДИЊЕНИ ОДГОВОРИ НА НАЈЧЕШЋЕ ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА (15. 5. – 12. 6. 2026)

Важна напомена: Документ користите искључиво као помоћни документ приликом припреме предлога пројекта.

*Одговори Фонда за науку Републике Србије односе се на конкретно питање и подразумевају важење свих обавеза и услова дефинисаних у документу **Програм Наука за привреду - примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства – „Од лабораторије до тржишта“ – Акт о циљевима, начину реализације и условима финансирања пројекта.***

Фонд за науку Републике Србије не сноси одговорност за погрешну интерпретацију одговора из овог документа.

Сви појмови употребљени у овом документу у мушком граматичком роду, обухватају мушки и женски род лица на која се односе.

Садржај са тематским целинама и бројевима питања

<i>Услови за руководиоца пројекта</i>	1-8
<i>Услови за чланове пројектног тима</i>	9-15
<i>Партнер из привреде</i>	16-30
<i>Меморандум о сарадњи</i>	31-35
<i>Буџет</i>	36-45
<i>Суфинансирање</i>	46-49
<i>Дозвољени и недозвољени трошкови</i>	50-52
<i>Пружаоци услуга и подизвођачи</i>	53-54
<i>Интелектуална својина</i>	55-57
<i>Пројектна документација – први круг позива</i>	58
<i>Пројектна документација – опис пројекта</i>	59-66
<i>Пројектна документација – изјаве</i>	67-68
<i>Јавни позив – први круг</i>	69-72
<i>Портал за пријаву научних пројеката</i>	73-75
<i>Реализација пројекта</i>	76
<i>Додатно финансирање пројекта</i>	77

1	Који су услови за Руководиоца пројекта?	Услови за руководиоца пројекта	<p>Услови за Руководиоца пројекта дефинисани су чланом 6. Акта Програма Наука за привреду – примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства – „Од лабораторије до тржишта“.</p> <p>Руководилац пројекта може да буде лице које задовољава следеће услове:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Има научни назив доктора наука и важеће научно или еквивалентно наставно звање по прописима о високом образовању у тренутку подношења Предлога пројекта, тј. затварања Јавног позива, као и током реализације пројекта; - Има објављене и рецензиране научне радове и друге научноистраживачке резултате, а које укупним научним радом показује да је оспособљено за самосталан научноистраживачки рад; - Запослен/а је, или ће бити запослен/а, у акредитованој НИО у Републици Србији, за све време трајања Пројекта, а која је Носилац предлога пројекта. <p>Руководилац пројекта мора бити месечно ангажован на пројекту минимум 30% пуног радног времена током целог трајања реализације пројекта, осим када је лице руководиоца на још једном пројекту у реализацији у оквиру различитих програма</p>
---	---	--------------------------------	---

		<p>Фонда за науку, у ком случају минимално укупно ангажовање на оба пројекта износи 30% пуног радног времена током целог трајања реализације пројекта.</p> <p>Напомињемо да у складу са Чланом 6. Акта програма, лице може бити Руководилац пројекта само на једном Предлогу пројекта у оквиру истог јавног позива за Програм Наука за привреду – примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства – „Од лабораторије до тржишта”. Такође, лице може бити Руководилац пројекта на највише два пројекта у оквиру различитих програма Фонда за науку Републике Србије (не рачунајући специјални програм мобилности и сарадње – Програм сарадње са дијаспором – подршка за истраживачке посете научника из дијаспора). С тим у вези, Руководилац пројекта, према Члану. 32, може поднети Предлог само за један Пројекат у оквиру Јавног позива. Руководилац пројекта који је поднео Предлог за један Пројекат не може бити наведен као члан Пројектног тима у другим предложеним Пројектима у оквиру истог Јавног позива.</p> <p>Искључиво приликом подношења Комплетног предлога пројекта, тј. у другом кругу пријаве, Руководиоци пројектних тимова који су упућени у други степен евалуације, у обавези су да доставе доказ о томе да испуњавају</p>
--	--	---

			<p>услове Програма (дефинисане у члану 6. Акта овог Програма), односно да приложи Изјаву о испуњености услова (попуњену према обрасцу F7 Izjava o ispunjenosti uslova rukovodioca projekta.docx)</p> <p>Листу најзначајнијих пет референци релевантних за пројекат, објављених у протеклих пет година од датума расписивања јавног позива потребно је приложити у склопу Комплетног предлога пројекта, као саставни део обрасца Project Description – Part B.</p>
2	Да ли Руководилац пројекта може бити лице које је запослено у Иновационом центру?	Услови за руководиоца пројекта	<p>Према члану 5 Акта програма, Носилац пројекта јесте НИО у којој је запослен Руководилац пројекта, док су остале НИО Учесници пројекта.</p> <p>Члан пројектног тима може бити запослен и у иновационом центру чији је оснивач акредитована НИО.</p> <p>Иновациони центар не може бити носилац реализације пројекта. С тим у вези, лице које је запослено у акредитованој НИО – Иновационом центру, не може бити Руководилац пројекта.</p>
3	Да ли за Руководиоца пројекта постоји ограничење у смислу година старости или времена протеклог од докторирања?	Услови за руководиоца пројекта	<p>Не постоји ограничење за Руководиоца у смислу година старости и (или) времена протеклог од докторирања. Услови за Руководиоца пројекта дефинисани су чланом 6. Акта Програма Наука за привреду – примена вештачке интелигенције у индустрији</p>

			<p>крз научна партнерства – „Од лабораторије до тржишта“.</p>
4	<p>Да ли Руководилац пројекта може током трајања пројекта отићи у пензију и тада бити замењен неким чланом Пројектног тима?</p>	<p>Услови за руководиоца пројекта</p>	<p>Уколико Руководилац пројекта у одређеном тренутку реализације пројекта оствари услов за одлазак у пензију, потребно је да о томе благовремено обавести Фонд за науку и предложи одговарајућу замену, односно лице које испуњава све услове за Руководиоца пројекта дефинисане Актом програма. Одговорност Руководиоца је да, у договору са члановима свог тима, предложи адекватну замену, која ће омогућити несметану реализацију пројекта. То може бити неко од чланова пројектног тима или неко друго лице које испуњава све услове за руководиоца прописане Актом програма. Одлуку о одређивању другог лица за Руководиоца Пројекта доноси Фонд за науку РС, уз тражено образложено писано мишљење овлашћених лица свих учесника пројекта. Нови Руководилац Пројекта мора испуњавати све услове који су прописани чланом 6. Акта програма.</p>
5	<p>Да ли лице које је у оквиру истог јавног позива предвиђено као руководилац једног предлога пројекта може истовремено бити наведено и као члан пројектног тима на другом предлогу пројекта? У случају да оба предлога након спроведеног поступка евалуације буду предложена за финансирање, да ли је могуће да се исто лице на пројектној пријави где није</p>	<p>Услови за Руководиоца пројекта/чланове пројектног тима</p>	<p>У складу са чланом 6. Акта програма Наука за привреду – примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства – „Од лабораторије до тржишта, лице може бити руководилац пројекта у само једном Предлогу пројекта у оквиру истог Јавног позива за Програм Наука за привреду – примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства – „Од лабораторије до</p>

	<p>планиран у својству руководиоца замени другим пре потписивања уговора?</p>		<p>тржишта”. То важи за чланове тима који пријављују учешће у оквиру овог програма. Чланом 7. Акта програма је дефинисано да исто лице може бити члан тима у само једном Предлогу пројекта у оквиру овог Јавног позива.</p> <p>Другим речима, није дозвољено, ни у ком случају, душло ангажовање истих лица на више пројектних пријава у оквиру истог позива. Ово представља разлог за искључење обе пројектне пријаве током административне провере.</p>
6	<p>Конкурисала сам као Руководилац на други позив Фонда за науку РС који је тренутно у поступку евалуације. Не знам да ли могу да конкуришем на још неки позив, иако имамо идеју за сарадњу са индустријом. Да ли је могуће пријавити се и на овај позив, иако још увек не знамо исход претходног?</p>	<p>Услови за Руководиоца пројекта/конкурисање на већи број позива Фонда за науку РС</p>	<p>Фонд за науку настоји да, у складу са актима појединачних програма, правила конкурисања на јавне позиве примењује на начин који истраживачима омогућава што више прилика за пријављивање и финансирање научноистраживачких пројеката у изузетно конкуритивном окружењу, уз пуно поштовање прописаних услова и процедура. У том смислу, истраживачима је омогућено да конкуришу на јавне позиве у оквиру различитих програма Фонда за науку, а да након објављивања резултата, уколико за то постоји потреба, ускладе своје планирано или постојеће ангажовање у складу са Законом о раду, актима програма Фонда за науку и другим применљивим правилима, и у најбољем интересу успешне реализације пројеката.</p> <p>Имајући у виду наведено, сама чињеница да</p>

		<p>је истраживач поднео пријаву у оквиру другог јавног позива који је тренутно у поступку евалуације не представља ограничење за подношење пријаве на програм Наука за привреду – „Од лабораторије до тржишта“, уколико су испуњени сви услови прописани актима тог програма. Фонд за науку омогућава истраживачима, који су конкурисали на друге јавне позиве чија евалуација још увек није окончана, да се пријаве и на програм Наука за привреду – „Од лабораторије до тржишта“, било у својству руководиоца пројекта, било у својству члана пројектног тима, у складу са условима јавног позива и актима програма.</p> <p>Напомињемо да остаје ограничење да једна особа може бити пријављена само на једном предлогу пројекта унутар истог програма. Међутим, пријављивање на различите програме Фонда за науку је могуће, с тим да ће се, у случају да истраживач буде успешан на више програма, питање ангажовања решавати након објављивања коначних ранг-листа пројеката одобрених за финансирање.</p> <p>Уколико би истраживачу били одобрени пројекти у оквиру два различита програма Фонда за науку, сваки такав случај би се разматрао појединачно, у складу са правилима тих програма, максимално дозвољеним процентима ангажовања, Законом о раду и другим применљивим</p>
--	--	---

		<p>прописима. У таквим ситуацијама могућа је прерасподела процента ангажовања, промена члана пројектног тима или, уколико је потребно, опредељивање истраживача за учешће на једном од програма, како би се избегло преклапање ангажовања односно, осигурало поштовање максимално дозвољених процента ангажовања и других пропозиција програма.</p> <p>У случају да је исто лице предложено као руководилац пројекта на два различита програма, биће потребно да се поступи у складу са правилима сваког од тих програма. У зависности од конкретне ситуације, то може подразумевати повлачење са једног од пројеката, односно обезбеђивање адекватне замене на позицији руководиоца. У том случају, пројекат на коме би се мењао руководилац може бити предмет додатне провере у односу на квалификације и услове које треба да испуни нови руководилац, као и у односу на друге услове прописане актима програма.</p> <p>Такође, уколико је истраживач већ ангажован на пројекту Фонда за науку који је у току или је поднео пријаву у оквиру другог јавног позива Фонда за науку, потребно је да приликом подношења пријаве за програм Наука за привреду – „Од лабораторије до тржишта“ наведе сва тренутна и потенцијална планирана ангажовања, у складу са</p>
--	--	---

			<p>документацијом и упутствима тог програма. Фонд за науку ће вршити проверу пријављених чланова пројектног тима и њихових ангажовања и, по потреби, захтевати додатну документацију или појашњења.</p> <p>У случају да се након објављивања резултата утврди да је неопходно усклађивање ангажовања, истраживачи ће, уз сагласност руководиоца пројекта и у складу са правилима релевантних програма, бити у обавези да се одреде на ком пројекту/пројектима ће бити ангажовани, поштујући максимално дозвољене проценте ангажовања и друге пропозиције програма. Сваку предложену измену у саставу пројектног тима, као и евентуалну промену руководиоца, мора да одобри Фонд за науку, у складу са актима одговарајућег програма.</p> <p>Стога, истраживачи који су поднели пријаву у оквиру јавног позива који још увек није завршен могу поднети пријаву и у оквиру програма Наука за привреду – „Од лабораторије до тржишта“, под условом да испуњавају све прописане услове тог јавног позива.</p>
7	Припремам пројекат за ваш позив као руководиоца пројекта, тренутно сам запослен на факултету као виши научни сарадник. Међутим, пројекат пишем у сарадњи са другом НИО - Научним	Услови за руководиоца пројекта	Чланом 6. Акта програма је прописано да Руководилац пројекта мора бити запослен или ће бити запослен у акредитованој НИО у Републици Србији, за све време трајања Пројекта, а која је Носилац предлога пројекта.

	<p>институтом и бићу запослен тамо у току реализације пројекта, ако буде изабран за финансирање. Све активности везане за реализацију пројекта би биле реализоване у Институту.</p> <p>Да ли је могуће да Институт буде наведен као носилац пројекта у F1 обрасцу, уколико доставимо изјаву директора Института да ћу ја бити запослен у институту најкасније од 01.09.2026?</p>		<p>У складу са наведеним, Носилац пројекта је институција у којој је Руководилац пројекта запослен током целокупног трајања пројекта. То подразумева да се у пријави Предлога пројекта, како скраћеног, тако и комплетног, наводи НИО у којој ће руководилац бити запослен за време трајања пројекта. Такође, документацију која је обавезна за прилагање у фази пријаве Предлога пројекта потписује и оверава НИО која је пријављена у својству Носиоца пројекта.</p> <p>Уколико пројекат буде одобрен за финансирање у оквиру овог програма, статус запослења руководиоца пројекта у НИО која је пријављена као носилац реализације мора бити регулисан пре закључења Уговора о финансирању реализације пројекта.</p>
8	<p>Да ли Руководилац Пројекта може да буде из привреде или је неопходно да буде запослено у НИО?</p>	<p>Услови за Руководиоца пројекта</p>	<p>Руководилац пројекта не може да буде партнер из привреде, јер би у супротном то представљало сукоб интереса. Више о условима које мора да испуни лице планирано за Руководиоца пројекта можете погледати под одговором број 1 овог приручника.</p>
9	<p>Да ли се као учесници пројекта могу пријавити и лица која нису запослена у акредитованим НИО или немају истраживачка звања?</p>	<p>Услови за чланове пројектног тима</p>	<p>Сви чланови пројектног тима морају испуњавати услове прописане чланом 7. Акта Програма, односно морају имати важеће звање, научно или истраживачко, или еквивалентно наставно звање у високом образовању у тренутку подношења пројекта,</p>

		<p>као и током целог ангажовања у реализацији Пројекта.</p> <p>Молимо Вас да имате у виду да се изузетак у погледу услова да сви чланови тима морају имати важеће звање у тренутку подношења Предлога пројекта, тј. на дан затварања Јавног позива односи на лица која су студенти докторских студија, а која до тада нису никад изабрана у наставно или истраживачко звање. Ова лица се могу пријавити као чланови тима иако немају звање, уз обавезу НИО да им се избор у звање покрене чим добију информацију о прихватању Предлога пројекта. Овај изузетак се не примењује на студенте докторских студија који су претходно већ бирани у звање.</p> <p>Поред наведеног, сва лица која су учесници пројекта морају бити запослена или ће бити запослена у акредитованој НИО у Републици Србији која учествује на Пројекту за време њиховог ангажовања у реализацији Пројекта. Напомињемо да лице које у моменту подношења Предлога није запослено у НИО, може бити укључено у предложени Пројекат као члан тима само уколико НИО поднесе потписану изјаву да ће то лице, у случају да Предлог буде одобрен за финансирање, бити запослено у тој НИО током трајања пројекта односно током предложеног периода ангажовања за то лице, а у складу са условима из Акта програма. У питању је</p>
--	--	---

			<p>образац F5 Изјава НИО из конкурсне документације, која се прилаже у оквиру Комплетног предлога пројекта, односно у другом кругу пријаве.</p>
10	<p>Желимо да ангажујемо на пројекту истраживача који је повратник из иностранства. Докторирао је у Америци и покренуо је поступак за избор у звање научни сарадник. Материјал за избор је тренутно на увиду јавности, а очекујемо да звање добије најкасније у јулу месецу. То ће бити његово прво научно звање и суштински је у сличној ситуацији као и студенти докторских студија, само што је он већ докторирао. С обзиром да се позив за скраћени предлог пројекта затвара 15. јуна, он неће моћи да има важеће звање у тренутку конкурисања за први круг, али ће сигурно имати звање до другог круга. Обезбедили бисмо изјаву НИО да ће га запослити уколико пројекат буде одобрен за финансирање. Ако није могуће да га сада пријавимо, да ли је могуће његово накнадно укључивање, између два круга пријаве пројекта?</p>	<p>Услови за чланове пројектног тима</p>	<p>Сви чланови тима морају испуњавати услове прописане чланом 7. Акта програма Наука за привреду – примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства – „Од лабораторије до тржишта“, односно морају имати важеће звање: научно или истраживачко, или еквивалентно наставно звање у високом образовању у тренутку подношења пројекта, као и током целог ангажовања у реализацији Пројекта. Поред наведеног, сва лица која пријављују своје учешће на пројекту у својству чланова тима морају бити запослена или ће бити запослена у акредитованој НИО у Републици Србији која учествује на Пројекту за време њиховог ангажовања у реализацији пројекта.</p> <p>Одредба Акта на коју се позивате односи се само на студенте докторских студија који до дана расписивања овог Јавног позива нису бирани у наставно или истраживачко звање: „Изузетак у погледу услова да сви чланови тима морају имати важеће звање у тренутку подношења Предлога пројекта, тј. на дан затварања Јавног позива јесу лица која су студенти докторских студија, а која до тада нису никад изабрана у наставно или истраживачко звање. Ова лица се могу</p>

		<p>пријавити као чланови тима иако немају звање, уз обавезу НИО да им се избор у звање покрене чим добију информацију о прихватању Предлога пројекта. Уколико не стекне звање до почетка реализације пројекта, то лице не може учествовати на Пројекту као члан тима. Приликом припреме буџета за лица из овог члана, накнада се обрачунава према звању које ће стећи до почетка реализације пројекта.“ Стога, она није примењива за случај који Ви наводите, јер у тренутку пријаве Предлога пројекта истраживач кога планирате да ангажујете не испуњава услове прописане програмом.</p> <p>Уколико, пак, истраживач стекне важеће звање до почетка реализације пројекта и буде испуњавао све услове за учешће на програму прописане чланом 7. и 8. Акта програма, Руководилац пројекта може током реализације пројекта предложити замену члана пројектног тима другим чланом. У том случају, Руководилац пројекта подноси Фонду за науку Републике Србије образложени предлог о измени и за то мора да добије писану сагласност Фонда за науку Републике Србије пре него што измена буде извршена. Члан пројектног тима који замењује претходног, мора да испуњава све услове прописане програмом за чланове пројектног тима и њихово ангажовање на пројекту.</p>
--	--	--

11	Да ли лице у звању научног сарадника, запослено на факултету са пуним радним временом може имати до 30% ангажовања на пројекту или је могуће ангажовање до 100%?	Услови за чланове пројектног тима	Уколико је лице запослено на НИО са пуним радним оптерећењем (100%), у складу са Законом, могуће је да пројектно буде ангажовано са до максимално 30% месечно.
12	Да ли се у предлог пројекта могу уврстити истраживачи који су тренутно на породилским одсуствима и треба да се врате са боловања у јулу 2026. године и априлу 2027. године?	Услови за чланове пројектног тима	<p>Услови за учешће чланова тима на пројекту Актом програма дефинисани су на следећи начин:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лице мора да има важеће звање у тренутку подношења пројектне пријаве, као и током целог ангажовања у реализацији Пројекту. - лице је запослено или ће бити запослено у акредитованој НИО у Републици Србији која учествује на Пројекту за време његовог/њеног ангажовања у реализацији Пројекта. - исто лице може бити члан тима у само једном Предлогу пројекта у оквиру овог Јавног позива. - у случају ангажовања лица на различитим програмима Фонда за науку у својству члана Пројектног тима или Руководиоца пројекта, лице је дужно да поштује законска ограничења о ангажовању на програмима Фонда за науку, као и услове прописане Актима појединачних програма. <p>Уколико лица испуњавају горенаведене услове, могу се планирати као чланови тима.</p> <p>У конкретном случају, поменуте истраживачице можете планирати на пројекту</p>

			од тренутка када им се боловање закључи и њихово ангажовање тако представи Гантограмом пројекта
13	Да ли члан тима може бити особа која има наставно звање, тренутно је у поступку добијања научног звања, и тренутно незапослена?	Услови за чланове пројектног тима	<p>Сви чланови пројектног тима морају испуњавати услове прописане чланом 7. Акта Програма, односно морају имати важеће звање, научно или истраживачко, или еквивалентно наставно звање у високом образовању у тренутку подношења пројекта, као и током целог ангажовања у реализацији Пројекта.</p> <p>Поред наведеног, сва лица која су учесници пројекта морају бити запослена или ће бити запослена у акредитованој НИО у Републици Србији која учествује на Пројекту за време њиховог ангажовања у реализацији Пројекта.</p> <p>Лице које у моменту подношења Предлога није запослено у НИО, може бити укључено у предложени Пројекат као члан тима само уколико НИО поднесе потписану изјаву да ће то лице, у случају да Предлог буде одобрен за финансирање, бити запослено у тој НИО током трајања пројекта односно током предложеног периода ангажовања за то лице, а у складу са условима из Акта програма. У питању је образац F5 Изјава НИО из конкурсне документације, која се прилаже у оквиру Комплетног предлога пројекта, односно у другом кругу пријаве.</p>

14	<p>Да ли иста особа може да буде члан истраживачког тима на више од једног предлога пројекта у оквиру позива Наука за привреду – примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства: „Од лабораторије до тржишта“, под условом да су испуњени сви остали услови у погледу ангажмана и радног односа (укупно ангажовање на пројектима до 30%)?</p>	<p>Услови за чланове пројектног тима</p>	<p>Исто лице може бити члан тима само у једном Предлогу пројекта у оквиру овог Јавног позива. Ово ће бити и предмет административне провере. Уколико се утврди да је исто лице планирано као члан тима или Руководилац пројекта на више од једне пројектне пријаве у оквиру позива Наука за привреду – примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства: „Од лабораторије до тржишта“, такве пријаве биће искључене из даљег поступка евалуације.</p>
15	<p>Да ли као пензионер, са закљученим Уговором о делу, на основу којег обавља активност научноистраживачког рада при акредитованој НИО, могу да учествујем као члан тима на овом позиву?</p>	<p>Услови за чланове пројектног тима</p>	<p>Уколико би Ваше учешће било планирано у својству члана пројектног тима, потребно је да испуњавате следеће услове:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да имате важеће научно, истраживачко или еквивалентно наставно звање у тренутку подношења Предлога пројекта, као и током целокупног периода ангажовања на Пројекту; - да сте запослени или ћете бити запослени у акредитованој НИО у Републици Србији која учествује у реализацији пројекта, за време Вашег ангажовања. <p>Имајући у виду, да је према информацијама из Вашег упита, основ Вашег ангажовања Уговор о делу, а не радни однос у акредитованој НИО, не испуњавате услов који се односи на запослење у НИО прописан Актом програма, те не можете бити планирани као члан пројектног тима у оквиру овог позива. Алтернативно решење јесте да budete</p>

			планирани као пружалац услуга у оквиру категорије Услуге и подизвођачи. У питању је ангажовање физичких лица која нису запослена у НИО које учествују на пројекту, али су неопходна за реализацију пројектних активности. Ова лица се сматрају, сходно наведеном, пружаоцима услуга, али не и учесницима на пројекту.
16	Да ли је обавезно учешће партнера из привреде на пројекту?	Партнер из привреде	Да. Да би се квалификовао за финансијску подршку реализацији пројекта у оквиру Програма Наука за привреду – примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства – „Од лабораторије до тржишта”, Носилац пројекта мора да обезбеди да партнер/и из привреде учествује/-у суфинансирањем пројекта, било кроз новчане и/или неновчане доприносе укупном буџету пројекта, у складу са правилима Програма и у износу не мањем од 15% вредности буџета пројекта финансираног из средстава Фонда за науку.
17	Шта све подразумева допринос партнера из привреде?	Партнер из привреде	Партнер из привреде мора да обавезно учествује у суфинансирању пројекта кроз новчане или неновчане доприносе (in-kind) у складу са правилима Програма, са минималним учешћем од 15% вредности буџета пројекта финансираног из средстава Фонда за науку. Неновчани доприноси могу бити: обезбеђивање робе, опреме, услуга, радне снаге или других ресурса неопходних за успешну реализацију пројекта. Вредност таквих доприноса мора бити новчано

			<p>изражена у спецификацији ресурса који се обезбеђују, а која укључује и процену њихове реалне вредности.</p> <p>Такође, партнер из привреде треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доприноси идентификацији проблема, дефинисању циљева пројекта, критеријумима успеха и очекиваним исходима пројекта; - доприноси развоју, тестирању, пилот имплементацији и валидацији решења у реалном окружењу; - обезбеђује приступ инфраструктури, подацима, технолошким системима, тржиштима или крајњим корисницима (уколико је примењиво); - доприноси анализи тржишног потенцијала и модела за даљи развој или комерцијализацију резултата; - учествује у планирању даљег развоја и примене резултата пројекта, без стицања статуса корисника средстава Фонда за науку.
18	Да ли партнер из привреде истовремено може да учествује на више пројеката у оквиру овог Јавног позива?	Партнер из привреде	Да, исти партнер из привреде може учествовати као члан конзорцијума у више предлога пројеката у оквиру овог Јавног позива.
19	Како партнер из привреде штити своје пословне тајне које се деле са истраживачима на пројекту?	Партнер из привреде	Ово питање мора бити регулисано кроз Споразумом о сарадњи између НИО, истраживача и партнера из привреде, који треба да јасно дефинише власништво, расподелу, заштиту и начин коришћења права

			интелектуалне својине и know-how који могу бити створени у оквиру Пројекта.
20	Шта све можемо рачунати као „не-новчани допринос“ In-kind)?	Партнер из привреде	Неновчани доприноси могу бити исказани у облику робе, опреме, услуга, радне снаге и других одговарајућих ресурса неопходних за реализацију пројекта. Вредност ових доприноса мора бити новчано изражена уз процену њихове реалне тржишне вредности. Напомињемо да у складу са Члановима 10. и 15. Акта програма, партнер из привреде обавезно учествује у суфинансирању пројекта са минималним учешћем суфинансирања од 15% вредности буџета пројекта финансираног из средстава Фонда за науку. Неновчани доприноси, стога, морају одговорати вредности од 15% вредности буџета пројекта финансираног из средстава Фонда за науку РС, што ће се видети на основу спецификације неновчаних доприноса. Такође, укупан допринос пројекту не сме бити мањи од 15% од вредности буџета пројекта финансираног из средстава Фонда за науку РС, без обзира на број укључених партнера из привреде. Другим речима, уколико је на пројекту укључено два и више партнера из привреде, њихов укупан заједнички допринос пројекту је поменутих 15% од вредности буџета пројекта финансираног из средстава Фонда за науку РС.
21	Да ли партнер из привреде треба да има већинско српско власништво?	Партнер из привреде	Да би учествовао на пројекту по овом Јавном позиву у својству партнера из привреде, привредни субјект мора да испуњава све

	<p>Да ли партнер из привреде треба да послује позитивно у претходном фискалном периоду?</p> <p>Да ли исти партнер из привреде може да има две различите пријаве са два различита научна института, као што је, на пример, Биолошки факултет и Машински факултет?</p>		<p>услове прописане члановима 4. и 10. Акта програма Наука за привреду – примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства – „Од лабораторије до тржишта“. То подразумева да мора бити регистрован у Републици Србији у складу са прописима којима је регулисан правни положај, оснивање, правне форме и друга питања у вези са привредним друштвима Републике Србије и предузетницима из Републике Србије, као и да није у поступку ликвидације и стечаја.</p> <p>Поред наведеног, партнер из привреде мора обавезно да учествује у суфинансирању пројекта кроз новчане или неновчане доприносе (in-kind учешће) у складу са правилима Програма, са минималним учешћем суфинансирања од 15% вредности буџета пројекта финансираног из средстава Фонда за науку.</p> <p>Поред услова прописаних Актом програма, нису дефинисања друга ограничења за учешће партнера из привреде.</p> <p>У складу са чланом 10. Акта програма, један партнер из привреде може да учествује као члан конзорцијума у више предлога пројеката.</p>
22	<p>Да ли привредни субјект, који учествује у конзорцијуму, може бити инострана фирма?</p>	<p>Партнер из привреде</p>	<p>Да би учествовао на пројекту по овом Јавном позиву у својству партнера из привреде, привредни субјект мора да испуњава све</p>

			<p>услове прописане члановима 4. и 10. Акта програма Наука за привреду – примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства – „Од лабораторије до тржишта“. То подразумева да мора бити регистрован у Републици Србији у складу са прописима којима је регулисан правни положај, оснивање, правне форме и друга питања у вези са привредним друштвима Републике Србије и предузетницима из Републике Србије, као и да није у поступку ликвидације и стечаја.</p>
23	<p>Да ли приликом конкурсања учесник пројекта у области вештачке интелигенције треба да буде регистрована фирма или је могуће да се ангажује појединац и финансира из дела буџета предвиђеног за услуге и подизвођаче?</p>	Партнер из привреде	<p>У складу са правилима програма, вештачка интелигенција мора имати релевантну улогу у сваком предлогу пројекта, али је на Вама да процените на који начин ће бити укључена у оквире пројекта.</p> <p>Учешће партнера из привреде је обавезно, међутим програм не ограничава нити предефинише примарну област делатности привредног субјекта. С тим у вези, уколико је за успешну реализацију пројекта неопходно да на пројекту учествује партнер из привреде који је из области вештачке интелигенције, важно је да испуњава све услове који су Актом програма прописани за партнера из привреде. То подразумева следеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мора бити регистрован у Републици Србији у складу са прописима којима је регулисан правни положај, оснивање, правне форме и

		<p>друга питања у вези са привредним друштвима Републике Србије и предузетницима из Републике Србије, као и да није у поступку ликвидације и стечаја. У складу са појмовником Акта програма, под привредним субјектом сматрају се предузетници и привредна друштва регистрована у Републици Србији и који обављају привредну делатност, у складу са законом.</p> <ul style="list-style-type: none"> - мора обавезно да учествује у суфинансирању пројекта кроз новчане или неновчане доприносе (in-kind учешће) у складу са правилима Програма, са минималним учешћем суфинансирања од 15% вредности буџета пројекта финансираног из средстава Фонда за науку. - да активно доприноси идентификацији проблема, дефинисању циљева пројекта, критеријумима успеха и очекиваним исходима пројекта, доприноси развоју, тестирању, пилот имплементацији и валидацији решења у реалном окружењу, обезбеђује приступ инфраструктури, подацима, технолошким системима, тржиштима или крајњим корисницима, доприноси анализи тржишног потенцијала и модела за даљи развој или комерцијализацију резултата, учествује у планирању даљег развоја и примене резултата пројекта, без стицања статуса
--	--	--

			<p>корисника средстава Фонда за науку.</p> <p>У случају да је за потребе пројекта неопходно да ангажујете физичко или правно лице које може да допринесе пројекту у овој области као пружалац услуга или подизвођач, могуће је да га планирате из дела буџета пројекта који је предвиђен за екстерне услуге физичких и правних лица у складу са правилима програма. Том приликом, молимо да водите рачуна да пружаоци услуга не могу бити НИО које учествују на том пројекту, нити лица запослена у НИО које учествују на том пројекту, као ни Партнер из привреде, нити лица запослена код Партнера из привреде.</p>
24	<p>Да ли запослени у фирми треба да учествују на пројекту као чланови тима? Ако да, да ли се онда њихово учешће рачуна у in-kind допринос? Да ли постоје услови за такву особу? Да ли то може бити директор фирме?</p>	Партнер из привреде	<p>У складу са програмском документацијом, формални чланови пројектног тима могу бити истраживачи запослени у акредитованим НИО. Запослени код партнера из привреде не учествују као формални чланови пројектног тима у смислу Програма, али могу имати значајну улогу у реализацији пројекта кроз активности као што су дефинисање проблема, обезбеђивање података, валидација решења, пилотирање, тестирање у реалном окружењу, техничка подршка и друге активности релевантне за пројекат. Ангажовање запослених код партнера из привреде може представљати део in-kind доприноса партнера, у складу са правилима програма и начином приказивања доприноса у пројектној документацији. Од партнера из привреде се</p>

			<p>очекује да њихова улога и допринос буду јасно описани и релевантни за реализацију пројектних активности (дефинише проблем, учествује у развоју, тестирању, пилотирању, валидацији и даљој примени резултата, у складу са правилима Програма и сл). Уколико директор фирме има релевантну улогу у пројекту, према Акту програма не постоје препреке да он учествује у реализацији пројекта испред партнера из привреде.</p> <p>Вредност ангажовања оваквих лица може бити приказана као in-kind допринос компаније.</p> <p>Та вредност се најчешће обрачунава на основу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • бруто цене рада, • процента радног ангажовања на пројекту, • и периода ангажовања,
25	<p>Да ли пољопривредне стручне службе које су регистроване као друштва са ограниченом одговорношћу у Републици Србији могу бити партнери из привреде у оквиру овог позива, уколико испуњавају остале услове програма, тј. уколико нису у поступку стечаја или ликвидације и могу да обезбеде суфинансирање пројекта кроз новчани или неновчани допринос?</p>	Партнер из привреде	<p>Право учешћа на пројекту по овом Јавном позиву у својству партнера из привреде, могу имати само привредни субјекти регистровани у Републици Србији у складу са прописима којима је регулисан правни положај, оснивање, правне форме и друга питања у вези са привредним друштвима Републике Србије и предузетницима из Републике Србије, који нису у поступку ликвидације и стечаја и испуњавају остале услове за партнера из привреде прописане чланом 4. и</p>

			<p>10. Акта програма.</p> <p>У складу са појмовником Акта програма, под привредним субјектом сматрају се предузетници и привредна друштва регистрована у Републици Србији и који обављају привредну делатност, у складу са законом.</p> <p>Овом приликом напомињемо да треба водити рачуна да партнер из привреде испуњава додатни услов који је дефинисан у односу на улогу партнера из привреде, а који ће се процењивати у поступку евалуације, а то је: да обавезно учествује у суфинансирању пројекта кроз новчане или неовчане доприносе у складу са правилима Програма, са минималним учешћем од 15% вредности буџета пројекта финансираног из средстава Фонда за науку РС, активно доприноси идентификацији проблема, дефинисању циљева пројекта, критеријумима успеха и очекиваним исходима пројекта, доприноси развоју, тестирању, пилот имплементацији и валидацији решења у реалном окружењу, обезбеђује приступ инфраструктури, подацима, технолошким системима, тржиштима или крајњим корисницима (где је релевантно), доприноси анализи тржишног потенцијала и модела за даљи развој или комерцијализацију резултата; учествује у планирању даљег развоја и примене</p>
--	--	--	--

			резултата пројекта, без стицања статуса корисника средстава Фонда за науку РС.
26	Да ли партнер из привреде мора учествовати током целог трајања пројекта или је прихватљиво да његова улога буде ограничена на поједине фазе (нпр. на тестирање, пилотирање или валидацију)?	Партнер из привреде	Акт програма прописује да партнер из привреде мора да буде ангажован на пројекту током целокупног трајања реализације пројекта, осим у случају наступања више силе, односно промењених околности које се нису могле предвидети у моменту подношења предлога пројекта, а које онемогућавају испуњење обавеза партнера с пројекта, предвиђених Меморандумом о сарадњи, у којим случајевима се може тражити замена партнера из привреде на пројекту другим привредним субјектом. Очекује се да улога партнера из привреде буде јасно дефинисана, релевантна и суштински повезана са реализацијом пројекта, нарочито у аспектима развоја, тестирања, пилотирања, валидације и потенцијалне примене решења у реалном окружењу. У том смислу, прихватљиво је да учешће партнера буде интензивније у појединим фазама пројекта, али његово ангажовање мора бити континуирано планирано током целокупне реализације пројекта.
27	Да ли Партнер из привреде, који је услов за пријаву на Програм Наука за привреду – примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства – „Од лабораторије до тржишта”	Партнер из привреде	Према члану 4. став 3. овог Акта, само акредитоване научноистраживачке организације (НИО) из Републике Србије могу бити корисници средстава Фонда за науку, док Партнер из привреде не може бити финансиран из средстава Фонда за науку.

	<p>има право на неку ставку из буџета, опрему, путовање (запослени који је део тима пројекта)?</p>		<p>С обзиром да Партнер из привреде нема статус корисника средстава, запослени код Партнера из привреде не могу остваривати накнаде за рад, нити им се могу покривати трошкови службених путовања из средстава буџета пројекта који финансира Фонд. Према члану 23. став 2. Акта, из буџетске категорије „Услуге и подизвођачи” такође није дозвољено плаћање Партнера из привреде, нити лица запослених код Партнера из привреде.</p> <p>Средства која Фонд за науку додељује пројекту намењена су искључиво научноистраживачким организацијама које су чланице конзорцијума (Носилац и Учесници пројекта) за набавку опреме, софтвера и потрошног материјала неопходног за реализацију истраживања, као и других трошкова прописаних Актом програма.</p> <p>Иако према правилима предметног програма партнери из привреде немају статус корисника финансијских средстава (односно не остварују право на директно финансирање сопствених трошкова из буџета програма), њихово учешће у конзорцијуму отвара широк спектар индиректних, али материјално и стратешки изузетно значајних бенефита, што се, наравно, уређује претходним закључењем Споразума о сарадњи између НИО и партнера из привреде, а у складу са Актом програма. Самим Споразумом се регулише следеће:</p>
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • власништво и/или сувласништво над интелектуалном својином и know how реализованог у оквиру Пројекта; • расподелу права између НИО и партнера из привреде, укључујући расподелу или услове власништва, где је то примењиво; • права приступа и коришћења позадинске интелектуалне својине неопходне за реализацију пројекта; • права и услове за даљи развој, коришћење, валоризацију и комерцијализацију резултата пројекта; • одговорности у вези са правном заштитом и одржавањем интелектуалне својине; • расподелу права, обавеза и потенцијалних прихода који произилазе из коришћења резултата пројекта. <p>Поднети споразум мора садржати јасно дефинисан, уравнотежен и заједнички договорен правни оквир интелектуалне својине, и омогућити ефикасну имплементацију пројекта, као и даљу примену резултата.</p>
28	Уколико су два партнера из привреде, да ли постоји минимум in-kind учешћа по партнеру или је битно да заједно имају учешће од мин. 15% вредности пројекта?	Партнер из привреде	Не постоји дефинисан минимум in-kind или новчаног учешћа по појединачном партнеру. Програм дозвољава учешће више од једног партнера из привреде по пројекту, при чему је кључно да њихов укупан, заједнички допринос кроз суфинансирање не сме бити мањи од

			15% од вредности буџета пројекта који се финансира из средстава Фонда за науку РС. Начин расподеле процента учешћа у финансирању између привредних субјеката се решава већ споменути Меморандумом о сарадњи.
29	Која је обавеза партнера из привреде, у смислу имплементације добијеног решења након завршетка пројекта? Да ли су у обавези да добијено решење примене у комерцијалне сврхе?	Партнер из привреде	<p>У циљевима програма, који су побројани у члану. 2 Акта Програма се наводи да су циљеви програма усмерени су на креирање резултата који имају јасан потенцијал за даљи развој, комерцијализацију и одрживу примену на тржишту, односно усвајање у пословним и јавним системима.</p> <p>Овом приликом Вам скрећемо пажњу на обавезу НИО носиоца Пројекта, евентуалне НИО учеснице Пројекта и партнера из привреде на обавезу закључења Споразума о сарадњи којим се регулише власништво над интелектуалном својином, а који се подноси приликом пријаве комплетног предлога пројекта. Овај споразум заједнички дефинише власништво, расподелу права, као и услове за даљи развој, валоризацију и комерцијализацију резултата између научноистраживачке организације (НИО), истраживача и партнера из привреде. Самим тим, даља комерцијална примена након завршетка пројекта представља право и могућност партнера из привреде у складу са</p>

			заједнички потписаним Споразумом о сарадњи.
30	Да ли партнер из индустрије може да буде фирма која је тренутно у статусу мировања, а која ће у случају да предлог пројекта буде одобрен за финансирање, бити активирана?	Партнер из привреде	Основна улога партнера из привреде јесте да обавезно учествује у суфинансирању пројекта кроз новчане или неновчане доприносе (in-kind учешће) у складу са правилима Програма, са минималним учешћем суфинансирања од 15% вредности буџета пројекта финансираног из средстава Фонда за науку, да активно доприноси идентификацији проблема, дефинисању циљева пројекта, критеријумима успеха и очекиваним исходима пројекта, доприноси развоју, тестирању, пилот имплементацији и валидацији решења у реалном окружењу, обезбеђује приступ инфраструктури, подацима, технолошким системима, тржиштима или крајњим корисницима (где је релевантно), доприноси анализи тржишног потенцијала и модела за даљи развој или комерцијализацију резултата, учествује у планирању даљег развоја и примене резултата пројекта, без стицања статуса корисника средстава Фонда за науку. Партнер из привреде мора бити ангажован на Пројекту током целокупног трајања реализације Пројекта, осим у случају наступања више силе односно промењених околности које се нису могле предвидети у моменту подношења Предлога Пројекта, а које онемогућавају испуњење обавеза Партнера из Пројекта предвиђених

		<p>Меморандуму о сарадњи, у којим случајевима се може тражити замена Партнера из привреде на Пројекту другим Привредним субјектом.</p> <p>Додатно, пројектном документацијом (образац F11 - Изјава партнера из привреде) предвиђено је да Партнер из привреде потврђује под пуном моралном и кривичном одговорношћу да се против Привредног друштва не води процес ликвидације, нити процес стечаја у тренутку потписивања Изјаве (односно подношења пројектне пријаве), тј. да предузеће није у тешкоћама у смислу Уредбе о правилима за доделу државне помоћи, о чему ћете доставити доказ уколико Предлог пројекта буде одобрен за финансирање у оквиру Програма.</p> <p>Имајући у виду наведене обавезе, као и чињеницу да Партнер из привреде треба да обезбеди суфинансирање, континуирано учешће у реализацији пројекта и активан допринос пројектним активностима током читавог периода трајања Пројекта, приликом планирања партнерства потребно је пажљиво сагледати да ли привредни субјект, узимајући у обзир његов статус и начин обављања делатности, може у пуном капацитету да испуни све обавезе предвиђене Програмом и Меморандумом о сарадњи.</p>
--	--	--

31	Које елементе треба да садржи Меморандум о сарадњи?	Меморандум о сарадњи	<p>Меморандум о сарадњи треба да садржи детаље о врсти и висини трошкова суфинансирања, као и информацију о реализацији средстава из суфинансирања у складу са планом активности на пројекту.</p> <p>У случају неновчаног доприноса (in-kind учешће), меморандум треба да укључује спецификацију ресурса који се обезбеђују, као и новчано исказану вредност неновчаних доприноса партнера из привреде изражене у еврима и динарима.</p> <p>Поред обавезног суфинансирања пројекта са минималним учешћем од 15% вредности буџета пројекта финансираног из средстава Фонда за науку, обавезни елементи меморандума о сарадњи су и следеће тачке које се односе на партнера из привреде и морају бити интегрисане у текст документа:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да активно доприноси идентификацији проблема, дефинисању циљева пројекта, критеријумима успеха и очекиваним исходима пројекта; • Доприноси развоју, тестирању, пилот имплементацији и валидацији решења у реалном окружењу; • Да обезбеђује приступ инфраструктури, подацима,
----	---	----------------------	--

			<p>технолошким системима, тржиштима или крајњим корисницима (уколико је примењиво);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да доприноси анализи тржишног потенцијала и модела за даљи развој или комерцијализацију резултата; • Да учествује у планирању даљег развоја и примене резултата пројекта, без стицања статуса корисника средстава Фонда за науку. <p>Меморандум о сарадњи потписују све стране које учествују у обезбеђивању суфинансирања реализације пројекта, укључујући НИО Носиоца пројекта, НИО Учеснице пројекта и партнера/е из привреде, чиме се потврђује њихова обавеза и спремност за укључивање у реализацију пројекта.</p>
32	<p>Да ли постоји template Меморандума о сарадњи или је то у некој слободној форми која садржи све неопходне информације дефинисане упутством?</p>	<p>Меморандум о сарадњи</p>	<p>Фонд за науку у фази Скраћеног предлога пројекта не прописује строги образац за Меморандум о сарадњи, али документ мора да садржи све кључне информације дефинисане Актом програма Наука за привреду - Од лабораторије до тржишта и Упутством за припремање и пријаву пројекта.</p>

33	На ком језику треба да буде Меморандум о сарадњи између НИО учесника пројекта и партнера из привреде?	Меморандум о сарадњи	<p>Актом програма Наука за привреду и Упутством за припремање и пријаву пројекта није експлицитно наведено на ком тачно језику Меморандум о сарадњи мора бити сачињен.</p> <p>Наша препорука је да се Меморандум о сарадњи, као важан део пројектне документације, сачини у складу са језиком који обезбеђује јасноћу и разумевање свих потписника (НИО и партнера из привреде).</p>
34	Уколико постоји више партнера из привреде, да ли сви потписују један Меморандум о сарадњи, односно све НИО и партнери из привреде потписују један Меморандум?	Меморандум о сарадњи	<p>Према Акту програма Наука за привреду – примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства – „Од лабораторије до тржишта“, Меморандум о сарадњи потписују све стране које учествују у обезбеђивању суфинансирања реализације пројекта. То значи да у случају постојања два или више партнера из привреде, сви чланови конзорцијума потписују заједнички Меморандум о сарадњи којим се потврђује њихова обавеза и спремност за укључивање у пројекат, као и обавеза партнера из привреде да суфинансирају пројекат.</p> <p>Фонд за науку у фази Скраћеног предлога пројекта не прописује строги образац за Меморандум о сарадњи, али документ мора да садржи све кључне информације дефинисане Актом програма Наука за привреду - Од лабораторије до тржишта и Упутством за припремање и пријаву пројекта.</p>

35	Да ли меморандум који све стране треба да потпишу може да буде потписан сертификованим електронским потписом (руководилац / кључни истраживачи / Продекани или Декани као и привредни субјекат) или морамо да вам доставимо скенирану верзију меморандум који је својеручно потписан?	Меморандум о сарадњи	<p>Дозвољено је и у потпуности прихватљиво да Меморандум о сарадњи буде потписан квалификованим електронским потписом и оверен електронским печатом од стране свих потписника (руководилац пројекта, представници научноистраживачких организација и партнер из привреде), под условом да је електронски потпис у складу са законском регулативом Републике Србије.</p> <p>Такође, скрећемо пажњу на следеће важне напомене из Упутства за припремање и пријаву предлога пројеката:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фонд за науку подстиче употребу квалификованог електронског потписа. Међутим, уколико документ потписује више институција учесница, а једна од њих одлучи да искористи квалификовани електронски печат и потпис, све остале стране потписнице морају на исти начин (електронски) потписати и оверити тај документ. Дакле, није дозвољено комбиновати својеручне (скениране) и електронске потписе на истом документу. 2. Напомињемо да употреба факсимила (одштампаног пресликаног потписа) није дозвољена ни у ком случају. <p>Уколико се сви партнери у конзорцијуму усагласе да документ потпишу електронски, можете приложити тако потписан документ. У</p>
----	---	----------------------	--

			<p>супротном, уколико нека од страна није у могућности да користи електронски потпис, потребно је да документ буде својеручно потписан од стране свих учесника, оверен печатом и достављен у PDF формату (као скенирана верзија).</p>
36	<p>Шта је буџет, а шта Буџет Пројекта и какав је однос са средствима обезбеђеним из суфинансирања Пројекта?</p>	Буџет	<p>Укупан буџет пројекта обухвата средства за реализацију пројекта обезбеђена из Буџета програма и средства за реализацију пројекта обезбеђена суфинансирањем.</p> <p>Буџет пројекта представља део укупног буџета пројекта предвиђеног да се финансира из средстава Фонда за науку РС.</p> <p>Суфинансирање пројекта представља учешће у финансирању пројекта средствима која не потичу из буџета Фонда већ их обезбеђује партнер из привреде у новчаном и/или неновчаном облику, у складу са правилима Програма, и тиме представљају део Укупног буџета пројекта.</p>
37	<p>Како се користе средства током реализације Пројекта која се планирају на страни PartnersContribution у обрасцу F2 Overall Budget?</p>	Буџет	<p>Средства која партнер из привреде обезбеђује као суфинансирање пројекта користе се за реализацију дозвољених пројектних активности и трошкова, у складу са Актом програма. Партнер из привреде обезбеђује минимално 15% средстава у односу на вредност Буџета пројекта који се финансира из средстава Фонда за науку РС.</p>

			<p>Средства суфинансирања могу бити обезбеђена као новчани допринос и/или као неновчана контрибуција.</p> <p>Новчани допринос користи се за финансирање трошкова пројекта, у складу са буџетским линијама и планираним активностима пројекта.</p> <p>Неновчана контрибуција подразумева доприносе партнера који нису у облику директне уплате средстава, већ кроз обезбеђивање ресурса неопходних за реализацију пројекта, као што су, на пример, коришћење опреме, материјала, инфраструктуре, софтвера, услуга или радне снаге партнера.</p> <p>Трошкови који се финансирају средствима суфинансирања морају бити у складу са одредбама Акта програма које дефинишу дозвољене пројектне трошкове. За пројекте одобрене за финансирање биће припремљен посебан образац за планирање и праћење реализације расхода из средстава суфинансирања.</p>
38	Да ли се индиректни трошкови деле према проценту траженог буџета за сваку НИО?	Буџет	Индиректни трошкови треба да износе максимално до 20% од укупно планираних трошкова накнаде члановима пројектног тима и трошкова набавки, док на нивоу појединачних НИО, тај удео не мора да износи тачно 20% припадајућег буџета за накнаде

			<p>члановима пројектног тима и трошкова набавки.</p> <p>У складу са чланом 24. Акта програма, уколико више од једне НИО учествује у Предлогу, ова категорија трошкова треба да буде пропорционално додељена у складу са укупним траженим буџетом за сваку НИО, осим уколико Руководилац пројекта и све НИО које учествују на Пројекту не направе другачији договор, уз писано образложење дато у буџету Предлога пројекта.</p>
39	Да ли је дозвољено спајање „плавих“ ћелија у обрасцу буџета, нпр. у наслову пројекта, именима чланова Пројектног тима и слично?	Буџет	<p>Молимо Вас да не спајате „плаве“, нити било које друге ћелије у обрасцу буџета јер ће то онемогућити софтверско читање података. Уколико Вам је из оправданог разлога спајање ћелија неопходно, молимо Вас да нас контактирате.</p>
40	Према ком курсу се прерачунава износ буџета у еврима?	Буџет	<p>Курс који се примењује у обрасцу буџета је 117.3814 РСД, што је уједно званичан средњи курс Народне банке Србије на дан објављивања јавног позива (13. мај 2026. године). Исти износ унет је и у образац буџета. Молимо Вас да приликом обрачуна и планирања трошкова искључиво користите поменути износ.</p>
41	Када се каже да руководилац пројекта може имати додатних 20% новчане накнаде, од чега се тачно мисли 20%? Од укупне плате, од 30% додатка, или од збира та два?	Буџет	<p>Члан 19. Акта програма дефинише да:</p> <p>Руководилац пројекта остварује право на увећану накнаду у износу од 20% нето месечне накнаде опредељене Буџетом Пројекта за потребе реализације активности</p>

		<p>које се односе на управљање пројектом и пројектним тимом.</p> <p>Увећана накнада од 20% се односи на Буџетом опредељена средства за накнаду руководиоцу за његово/њено ангажовање на реализацији активности Пројекта, а које може бити максимално 30% од пуног радног времена (укључујући наставу и истраживања, подршку кроз институционално или неко друго финансирање) на пројектима које финансира Фонд за науку Републике Србије (укључујући различите програме) – у складу са чланом 8. Акта.</p> <p>На пример:</p> <p>Уколико је руководилац у звању научни саветник/редовни професор, а нето накнада за 100% ангажовања износи 198.000 РСД:</p> <p>максимална накнада за пројектне активности (30%) износи: 59.400 РСД;</p> <p>Додатна накнада за управљање пројектом (20% од 59.4000 РСД) износи: 11.880 РСД.</p> <p>Укупна максимална месечна накнада руководиоца у овом примеру износи 71,280</p>
--	--	---

			<p>РСД.</p> <p>Дакле, у конкретном примеру правило обрачуна је једноставно:</p> <p>Израчунати до 30% накнаде за 100% ангажовања На добијени износ додати још 20% за руковођење пројектом.</p> <p>Напомена: исти образац се примењује и у другим случајевима, с тим што се тада примењује проценат планираног ангажовања).</p> <p>Ангажовање чланова тима могуће је буџетирати и нижим износима. Такође, могуће је предвидети различите накнаде за лица која имају исто звање, у складу са искуством и вештинама тих лица. Врсту накнаде одређује НИО, у складу са Законом и интерним актима НИО, али висина накнаде која се наводи у буџету мора укључити нето и бруто износе.</p>
42	<p>Да ли постоји процентуални удео у буџету који је препоручен (у смислу да ли има предефинисан проценат за плате / опрему / услуге других лица / други трошкови) - за публикације знамо да нису одобрене у овом позиву</p>	Буџет	<p>Слобода и одговорност Руководиоца пројекта је да у договору са својим тимом формира буџет Пројекта, тако да расподела буџета Пројекта по категоријама трошкова буде таква да одражава циљеве Пројекта и мора бити јасно оправдана у складу са тим циљевима, а узимајући у обзир специфичност Пројекта. Према Акту програма:</p>

			<ul style="list-style-type: none"> - Нема предефинисаног фиксног процента (или минимума) за накнаде за рад Руководиоца, односно чланова тима. Највећа дозвољена накнада зависи од звања и процента месечног ангажовања, а према максимално одређеним нето месечним накнадама за учешће на пројекту које су дефинисане у документу „Висина накнаде (зарада и хонорара) истраживача који се финансирају кроз програме Фонда за науку Републике Србије“, који је објављен на сајту Фонда за науку - Нема унапред одређеног максималног процента за категорију опреме. - Услуге других лица и подизвођачи - Ова категорија може да учествује са максимално 20% Буџета Пројекта. - Индиректни трошкови могу износити максимално до 20% од укупно планираних трошкова накнаде члановима тима и трошкова набавки кумулативно.
43	Колико мора да буде тачан буџет у овом кругу тј. колико је дозвољено одступање у износу буџета који ће бити представљен до 15.6.2026. и оног који ће бити испуњен по упутству уколико пројекат оде у други круг (ово се односи на питање буџета НИО).	Буџет	<p>Буџет Пројекта који се предлаже у оквиру скраћеног предлога пројекта се не може мењати у другој фази пријаве предлога пројекта.</p> <p>Додатно напомињемо да, Програмски одбор у трећем степену евалуације може тражити од Руководиоца пројекта ребаланс предложеног</p>

			<p>буџета у целини или у појединим ставкама. Уколико пројекат буде одобрен за финансирање, током његове реализације Руководилац пројекта може, у случају оправдане и објективне потребе, предложити измене буџета — како унутар исте буџетске категорије, тако и између различитих категорија. Све предложене измене морају бити у директној функцији реализације пројектних активности, усклађене са самим буџетом пројекта и у складу са правилима програма која дефинишу дозвољене трошкове.</p>
44	<p>Да ли се може буџетирати учешће на сајмовима као презентер или као гост? Фокус буџета биће, између осталог, на путовањима између институција и посете индустрији у циљу валидације решења, као и учешће на сајмовима у циљу бољег повезивања са индустријом.</p>	Буџет	<p>Према члану 17. Акта програма, дозвољени су трошкови набавки који, између осталог, укључују организацију активности везаних за презентацију и реализацију Пројекта. Имајући у виду примењену природу Програма и његов фокус на развој, тестирање, валидацију и примену резултата у реалном окружењу, прихватљивим се сматрају трошкови учешћа на сајмовима, изложбама, индустријским догађајима и другим активностима које су усмерене на представљање, демонстрацију, промоцију и даљи развој производа, услуге, технологије, софтверског решења, патента или другог резултата насталог у оквиру Пројекта. У складу са чланом 26. Акта програма, трошкови објављивања научних радова у часописима, дисеминације научних резултата и путовања ради учешћа на</p>

			<p>научним конференцијама не представљају прихватљиве трошкове за финансирање у оквиру овог Програма. Сходно томе, уколико је учешће на сајму непосредно везано за представљање и промоцију резултата Пројекта потенцијалним корисницима, индустријским партернима, инвеститорима или другим релевантним заинтересованим странама, такви трошкови могу бити планирани у оквиру пројектног буџета.</p>
45	<p>Разумели смо да је минимални износ пројекта 150.000,00 евра. Да ли постоји могућност да пројекат буде вредности мање од овог износа?</p>	<p>Буџет</p>	<p>У складу са чланом 15. Акта програма Наука за привреду - примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства – „Од лабораторије до тржишта“ износ буџета по Пројекту који се финансира из средстава Фонда за науку РС је од 150.000 до 300.000 евра у динарској противвредности прерачунато по средњем курсу Народне банке Србије на дан објављивања Јавног позива.</p> <p>Приликом планирања пројекта, буџет је потребно конципирати тако да предложени трошкови буду у складу са правилима Програма, оправдани у односу на планиране активности и очекиване резултате, као и да реално одражавају обим развоја, тестирање, валидацију и друге активности неопходних за остваривање циљева Пројекта. У том смислу, структура и висина трошкова треба да буду планирани тако да истовремено задовоље програмске услове и обезбеде успешну реализацију предложених активности.</p>

46	<p>Молимо Вас за званично тумачење, да ли се уступање, односно давање података од стране партнера из привреде, за потребе развоја и тренирања алгоритма вештачке интелигенције у оквиру пројекта, може сматрати прихватљивим ненувчаном доприносом партнера из привреде, под условом да су ти подаци релевантни за реализацију пројектних активности и да се њихова вредност може образложити у пројектној пријави.</p>	Суфинансирање	<p>Уколико су подаци које помињете намењени тржишту и имају комерцијалну вредност, прецизно обрачунату у складу са методологијама за обрачун трошкова и учинака и за калкулацију цене производа, они могу бити посматрани као део in-kind учешћа партнера. У овом случају подаци имају карактер производа који може служити за in-kind суфинансирање пројекта од стране партнера из привреде и као такви морају имати прецизно обрачунату новчану вредност у складу са методологијама за калкулацију цене производа, што је, свакако, потребно прецизно објаснити и документовати кроз пројектну пријаву.</p>
47	<p>1. Да ли је у оквиру једног пројектног конзорцијума могуће имати три партнера из привреде, конкретно три пољопривредне стручне службе регистроване као д.о.о, уз две НИО, односно укупно пет чланова конзорцијума?</p> <p>2. Уколико је овакав партнер прихватљив, молимо вас за појашњење на који начин се током реализације пројекта документује и правда in-kind допринос партнера из привреде, како бисмо већ у фази припреме предлога пројекта правилно доставили буџет и Меморандум о сарадњи. Посебно нас интересује правдање ненованог доприноса који се односи на: време запослених саветодаваца ангажованих на</p>	Суфинансирање	<p>1. Конзорцијум чини максимално пет чланова, укључујући partnere из привреде. Дозвољено је планирање две НИО и три партнера из привреде као чланова конзорцијума пројекта.</p> <p>2. Финансијско извештавање и документовање реализације средстава пројекта (правдање средстава) радиће се према расходним буџетима, како за средства пореклом од стране Фонда за науку РС, тако и за средства пореклом од партнера из привреде. Саме процедуре за извештавање о реализацији пројекта, које се односе и на финансијско извештавање, а које обухватају одговоре на специфичне трошкове које сте навели, биће достављене руководиоцима уговорених пројекта на почетку реализације.</p>

<p>активностима пројекта, на пример, да ли се правда кроз одсечке од плате, обрачуне зарада, timesheet евиденције или другу документацију; приступ постојећим подацима којима служба располаже, посебно ако су у питању анонимизовани или агрегирани подаци из саветодавне праксе; организацију пилот-тестирања, радионица и комуникација са пољопривредним произвођачима; приступ терену, корисницима и саветодавној мрежи; коришћење простора, опреме или других постојећих ресурса партнера.</p>		<p>Обрасцем F2 - Overall Budget није дата расходна страна буџета за средства која партнер из привреде суфинансира у реализацији пројекта. Како је наведено у Упутству за припремање и пријаву предлога научноистраживачких пројекта, за пројекте који буду одобрени за финансирање по Јавном позиву на основу овог Програма, биће припремљен посебан образац (расходног) буџета за планирање трошкова Пројекта који би били реализовани из средстава суфинансирања обезбеђених од стране партнера из привреде. У зависности од типа и описа трошкова у том расходном буџету пројекта, вршиће се и извештавање и документовање о њиховој реализацији од стране корисника средстава.</p> <p>Стога је изузетно битно, нарочито за in-kind суфинансирање, правилно одређивање цене коштања средстава (производа/услуга) којим партнер из привреде суфинансира реализацију трошкова пројекта (квантификација трошкова), јер су управо те цене одредница за планирање трошкова пројекта у расходном буџету за средства из суфинансирања, а према коме се и реализују средства суфинансирања и „правда“ реализација средстава. Одређивање цене коштања предметних производа/услуге врши финансијско-рачуноводствена служба партнера из привреде у договору са</p>
---	--	--

			<p>финансијско-рачуноводственом службом НИО, а у складу са методологијама и правилима за квантификацију трошкова и одређивање (калкулацију) цене коштања учинака - обрачуни трошкова и учинака.</p> <p>Подсећамо да се на страни PartnersContribution у обрасцу F2- Overall Budget приказују сва новчана и неновчана средства (новчано исказана) којима партнери из привреде учествују у суфинансирању Пројекта. То је приходни део буџета за средства партнера из привреде којим се планира врста, висина и, делом, намена тих средстава током реализације пројекта, али се њиме не планирају конкретни трошкови пројекта, па према томе ни начин коришћења (реализација) самих средства.</p> <p>4. Средњи курс НБС на дан објављивања Позива (13.5.2026.г.) је уписан у образац F2 - Overall Budget и износи 117.3814 РСД за 1 ЕУР. Молимо да курс користите како је дат, на 4. децимали, без заокруживања.</p>
48	<p>1. Да ли постоје општа и детаљна правила како се одређују вредности in-kind учешћа компаније на пројекту? На пример, како одредити цену коришћења неке опреме на пројекту, а коју поседује фирма учесник? Да ли је потребно нечим доказивати цену? Које јединице мере користити за тако нешто? На пример, ако бисмо на нашем</p>	Суфинансирање	<p>1. Постоје опште методологије и правила за калкулацију (обрачун) цене коштања учинака (производа/услуга). Најчешће примењиване основне методе утврђивања цене коштања су дивизиона калкулација, калкулација помоћу еквивалентних бројева, калкулација куплованих производа, додатна калкулација и Direct Costing. Све ове методе засноване су на</p>

<p>пројекту хтели да коритимо клима комору коју поседује фирма, како се обрачунава вредност коришћења (по сатима, по данима, на основу неког учинка...) и како се одређује цена сата, дана, учинка?</p> <p>2. Када се каже да је учешће компаније 15% буџета, на шта се тачно мисли? Да ли од укупног буџета или од збира одређених буџетских категорија (на пример, да ли у то улазе и индиректни трошкови)? Да ли и само учешће компаније улази у укупан буџет, па се онда на то рачуна 15%?</p>		<p>коришћењу прецизних подата о трошковима који су потребни да се одређени учинак (производ/услуга) произведе, те је стога прво потребно прецизно одредити трошкове по јединици учинка, а то се ради методама за квантификацију (обрачуне) трошкова. За потребе планирања буџета и пројекта по овом Програму, генерално, трошкове можемо поделити на планске, стварне и стандардне трошкове.</p> <p>Плански трошкови су они трошкови које уносите у буџет предлога пројекта, односно које планирате као реалне и очекивано потребне за успешну реализацију пројекта.</p> <p>Стварни трошкови су они који су плаћени и рачуноводствено прокњижени. За вас су важни тзв. текући стварни трошкови, односно трошкови периода у коме се обрачунавају плански трошкови. Најпростији обрачун планских трошкова подразумева корекцију стварних трошкова за пројектовану инфлацију током периода реализације и то је и најчешћи начин финансијског планирања трошкова научно-истраживачких пројеката. Сложенији обрачуни подразумевају планирање износа будућих новчаних прилива и одлива пројекта и њихово свођење (дисконтовање) на садашњу вредност уложеног новца, а што овде наводимо ради свеобухватности одговора на Ваше питање, а не као</p>
--	--	--

		<p>методологију по којој треба планирати трошкове на предлозима пројеката кроз овај Програм.</p> <p>Стандардни трошкови се обрачунавају и уводе у привредни субјект кроз процес познат као стандардизација трошкова и као такви представљају новчано исказане стандардизованих утрошака елемената производње. Стандардни трошкови, су, у привредним субјектима, део планских трошкова који се након реализације, у рачуноводствено-обрачунском смислу, коригују према стварним трошковима за разлику.</p> <p>У делу питања везано за опрему партнера коју бисте користили, врло је битно одредити јединичну вредност коришћења. Примера ради, узећемо да је то један радни сат опреме. Партнер вероватно има стандардизовани трошак радног сата за ту опрему, а који користи приликом финансијског планирања потребних средстава за свој будући период пословања. Тај стандардизовани трошак, по потреби коригован за ПДВ, био би плански трошак у буџету пројекта по јединици, а укупни трошак коришћења те опреме би био стандардизовани трошак помножен са бројем јединица – бројем радних сати коришћења опреме. За случај да не постоји стандардизовани трошак коришћења опреме,</p>
--	--	---

			<p>за планирање трошкова пројекта, користи се стварни (рачуноводствено евидентиран) трошак коришћења опреме обрачунат по јединици коришћења (јединични трошак).</p> <p>Истичемо да описана методологија није и обавезни предлог методологије коју ћете користити код планирања трошкова пројекта, већ само уопштен одговор на Ваше питање.</p> <p>Правилно одређивање износа јединичних трошкова, а на основу њих и цене коштања учинака (производа/услуга) јесте стручан посао који ради финансијско-рачуноводствена служба партнера из привреде у сарадњи са еквивалентном службом НИО, а на основу финансијске документације и података са којим располажу. Одређивање и доказивање цене коштања учинака је законска и стручна обавеза и одговорност поменутих служби, јер ће по тим ценама и књижити трошкови за пројекте који уђу у фазу реализације.</p> <p>2. Партнер из привреде треба да суфинансира реализацију пројекта у износу од минимално 15% износа који сте планирали да се финансира од стране Фонда за науку РС. Детаљан одговор на ово питање можете наћи у члановима 10. и 15. Акта Програма, у делу Упутства за припремање и пријаву пројекта.</p>
49	Да ли се на буџет пројекта од максимално 300.000,00 евра, који финансира Фонд за	Суфинансирање	У складу са Чланом 15. Акта програма потребно је обезбедити суфинансирање од

	<p>науку РС, додаје минимум 15% суфинансирања партнера из привреде, па би у том случају укупна вредност пројекта била 345.000,00 евра, или у збиру финансирање Фонда за науку РС и 15% суфинансирања треба да износи максимално 300.000,00 евра, односно 255.000,00 евра од Фонда за науку РС и 45.000,00 евра суфинансирања?</p>		<p>стране привредног субјекта у висини од најмање 15% од износа који даје Фонд за науку Републике Србије. То значи да уколико Фонд за науку финансира максималних 300.000,00 евра партнер из привреде треба да, у новчаном или неновчаном доприносу, учествује са минимум 45.000,00 евра контрибуције. Ово значи да би укупан буџет пројекта био 345.000,00 евра.</p>
50	<p>Да ли су дозвољени трошкови публикавања радова и учешћа на конференцијама у циљу представљања резултата пројекта?</p>	<p>Дозвољени и недозвољени трошкови</p>	<p>У складу са Актом програма, трошкови објављивања радова у часописима, дисеминације и путовања ради учешћа на научним конференцијама нису дозвољени и не могу се покрити из средстава обезбеђених кроз финансирање Фонда за науку РС, односно партнера из привреде.</p>
51	<p>У договору са НИО, започели смо писање пројектне пријаве. Потребни су нам подаци о дозвољеним трошковима и да ли и колики проценат буџета може да се определи за привредни субјект који са НИО учествује у позиву.</p>	<p>Дозвољени и недозвољени трошкови</p>	<p>Следеће категорије трошкова Пројекта дозвољене су за финансирање у оквиру Програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трошкови накнаде члановима тима: укупни трошкови накнада чланова тима укључујући све накнаде утврђене интерним актима НИО са припадајућим порезима и доприносима; 2. Трошкови набавки: <ul style="list-style-type: none"> - опрема и потрошни материјал (опрема, софтвер, потрошни материјал и остали ресурси неопходни за реализацију Пројекта), непредвиђени трошкови за опрему и потрошни материјал; - путовања: краткотрајна путовања за чланове

		<p>пројектног тима у земљи и иностранству (највише до 28 дана по путовању) која су неопходна за реализацију Пројекта;</p> <p>- права на интелектуалну својину, дисеминација и видљивост: пријава патената и заштите интелектуалне својине насталих као резултат пројектних активности и пратећи трошкови, организација активности везаних за презентацију и реализацију пројекта;</p> <p>3. Трошкови услуга и подизвођача: екстерне услуге свих физичких лица и правних лица потребне за истраживање и реализацију Пројекта - ангажовање физичких лица односи се на лица која нису запослена у НИО које учествују у пројекту, а неопходна су за реализацију пројектних активности. Ова лица ће се сматрати пружаоцима услуга или подизвођачима, али не и учесницима у пројекту.</p> <p>4. Индиректни трошкови: накнада НИО у којима су запослени учесници на Пројекту за административне и друге трошкове у вези са Пројектом; трошкови спољне ревизије на крају периода реализације Пројекта; остали трошкови, попут трошкова банкарске провизије, курсне разлике, трошкови увоза, царине, поште и сл.</p> <p>Партнер из привреде учествује обавезно у суфинансирању пројекта кроз новчане или неновчане доприносе (in-kind учешће) у складу са правилима Програма, са</p>
--	--	---

			минималним учешћем суфинансирања од 15% вредности буџета пројекта финансираног из средстава Фонда за науку РС. Партнер из привреде не може бити финансиран из средстава Фонда за науку РС.
52	У члану 17. Акта програма пише да дисеминација спада у трошкове категорије Набавки, који су дозвољени за финансирање. Међутим, члан 26. Акта програма гласи да Фонд за науку РС неће узети у разматрање трошкове објављивња радова у часописима, дисеминације и путовања ради учешћа на научним конференцијама. Да ли онда дисеминација спада у дозвољене трошкове или не?	Дозвољени и недозвољени трошкови	Од трошкова дисеминације, признаваће се као дозвољени: трошкови пријаве патената и заштите интелектуалне својине насталих као резултат пројектних активности и трошкови организације активности везаних за презентацију и реализацију пројекта. С обзиром да је карактер програма усмерен ка развоју, тестирању, валидацији и припреми резултата за примену у реалном окружењу, трошкови објављивања научних радова, као и трошкови путовања ради учешћа на научним конференцијама, не сматрају се прихватљивим за финансирање у оквиру овог програма.
53	Да ли партнер из привреде може да буде планиран као пружалац услуга на пројекту или ангажован на пројекту у својству подизвођача?	Пружаоци услуга и подизвођачи	Пружаоци услуга не могу бити партнери из привреде, нити лица запослена код партнера из привреде.
54	Да ли као пружалац услуге у оквиру пројектног предлога може да буде предузетник који има саветодавну услугу која захтева виши ниво знања у склопу реализације пројекта?	Пружаоци услуга и подизвођачи	Актом програма дозвољено је планирање екстерних услуга свих физичких и правних лица потребних за истраживање и реализацију пројекта. Напомињемо да се ангажовање физичких лица односи на лица која нису запослена у НИО које учествују у пројекту. Такође, пружаоци услуга не могу бити НИО које учествују на том пројекту, нити

			лица запослена у НИО које учествују на пројекту, као ни Партнер из привреде, нити лица запослена код Партнера из привреде.
55	Како се поступа са know-how резултатима који нису предмет формалне заштите?	Интелектуална својина	<p>У складу са Актом програма, know-how обухвата техничка знања, искуства, поступке, методе, податке и друге практичне информације које имају стварну или потенцијалну примењиву вредност за реализацију пројекта и коришћење његових резултата.</p> <p>Поступање са овим резултатима који нису предмет формалне заштите регулише се договором учесника на пројекту, односно Споразумом о сарадњи који уређује међусобна права, обавезе и одговорности чланова конзорцијума и/или партнера на пројекту.</p> <p>Препоручује се да учесници пројекта благовремено дефинишу питања која се односе на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Власништво и/или сувласништво над интелектуалном својином и know-how реализованог у оквиру Пројекта; • Распделу права између НИО и партнера из привреде, укључујући расподелу или услове власништва, где је то примењиво; • Права приступа и коришћења позадинске интелектуалне својине неопходне за реализацију пројекта;

			<ul style="list-style-type: none"> • Права и услове за даљи развој, коришћење, валоризацију и комерцијализацију резултата пројекта; • Одговорности у вези са правном заштитом и одржавањем интелектуалне својине; • Расподелу права, обавеза и потенцијалних прихода који произилазе из коришћења резултата пројекта. <p>Резултати који нису предмет формално правне заштите могу се штити као пословна тајна, уговором о поверљивости података (NDA), интерним актима, ограничењем приступа, уговорима, процедурама и сл.</p>
56	Да ли је прихватљиво да интелектуална својина остане у већинском власништву НИО, уколико партнер из привреде учествује превасходно у тестирању или валидацији решења?	Интелектуална својина	<p>Подносиоци предлога пројекта су у обавези да унапред дефинишу власништво, расподелу, заштиту и начин коришћења права интелектуалне својине и know-how који могу бити створени у оквиру пројекта. Приликом подношења предлога пројекта мора бити достављен споразум о сарадњи са партнером из привреде потписан са НИО (или обавезујући прелиминарни споразум) који регулише права интелектуалне својине. Фонд за науку РС не прописује образац за овај споразум, али, он мора јасно дефинисати расподелу права интелектуалне својине између НИО, истраживача укључених у пројекат и партнера из привреде који учествују у пројекту, а у складу са њиховим доприносом</p>

			и улогама у пројекту. У том смислу, прихватљиво је да већинско власништво над интелектуалном својом припадне НИО, уколико је такав модел јасно дефинисан и усаглашен између партнера.
57	Која је разлика између Споразума о сарадњи и Меморандума о сарадњи?	Интелектуална својина	Споразум о сарадњи је документ којим се уређују међусобна права, обавезе и одговорности чланова конзорцијума и/или партнера на пројекту, са посебним фокусом на питања интелектуалне својине, и налази се у склопу обавезне документације приликом пријаве Комплетног предлога пројекта.
58	Шта све од документације подносимо за први круг позива?	Пројектна документација – први круг позива	За потребе Скраћеног предлога пројекта, достављају се попуњени образац F1 Short Description of the Project Proposal Form у ПДФ и Ворд формату, као и доказ о обезбеђеном суфинансирању - меморандум о сарадњи. То су обавезни елементи скраћеног предлога пројекта. Уколико наведене ставке нису поднете путем Портала за пријаву научних пројеката, такав предлог ће бити искључен из даљег поступка евалуације.
59	Како да уклопимо сегмент вештачке интелигенције у пројекат, а да је помиримо са једним од дефинисаних приоритетних домена програма?	Пројектна документација – опис пројекта	Пројекти у оквиру Програма треба да буду јасно позиционирани у оквиру једног од приоритетних домена (нпр. храна за будућност, информационо-комуникационе технологије, креативне индустрије и др), при чему је неопходно да вештачка интелигенција има препознатљиву улогу у предложеном решењу. То не значи да вештачка интелигенција мора представљати главни предмет истраживања, већ да треба да буде

		<p>интегрисана као технологија, метод, алат или компонента која доприноси развоју, тестирању, унапређењу или валидацији предложеног решења.</p> <p>На пример, у оквиру приоритетног домена Храна за будућност, примена вештачке интелигенције може се односити на развој модела за предвиђање квалитета и безбедности хране, оптимизацију производних процеса, анализу података из пољопривреде, предиктивне моделе за принос или детекцију болести биљака, интелигентне системе за праћење ланца снабдевања, као и друге AI приступе који доприносе решавању конкретних индустријског или друштвеног проблема.</p> <p>Важно је да предлог пројекта јасно покаже на који начин примена AI доприноси остваривању пројектних циљева и доноси додатну вредност у односу на постојећа решења, као и да постоји логична повезаност између AI компоненте и приоритетног домена у ком је пројекат позициониран.</p> <p>Одговорност је Руководиоца и НИО Подносиоца пројекта да улогу AI у пројекту дефинишу на начин који сматрају адекватним истраживању, а да истовремено буде у складу са пропозицијама програма. Молимо вас да горенаведени пример схватите условно, не и</p>
--	--	--

			као обавезујућа смерница како треба планирати примену АИ на пројектима које развијају за потребе конкурисања на јавни позив.
60	Да ли програм укључује финансирање пројеката који се баве истраживањима на нивоу TRL2?	Пројектна документација – опис пројекта	<p>Ниво TRL 2 подразумева да постоји дефинисан концепт решења, постоји хипотеза како би технологија могла да функционише, дефинисани су основни принципи, постоји прелиминарна анализа потенцијалне примене, али нема доказа да систем заиста ради у пракси.</p> <p>У складу са правилима програма, он не укључује финансирање пројеката који се баве основним истраживањима на нивоу идеја (TRL1). TRL2 може бити прихватљив ако пројекат јасно води ка вишим TRL нивоима кроз развој, валидацију и пилотирање.</p>
61	Да ли се под валидацијом у реалном окружењу подразумева обавезна пилот-имплементација код партнера из привреде, или је прихватљив и други вид тестирања/демонстрације решења?	Пројектна документација – опис пројекта	Програм подстиче валидацију решења у реалном окружењу, укључујући пилотирање, тестирање и демонстрацију решења у условима који одговарају предвиђеној примени. Важно је да предложени модел валидације буде реалистичан, релевантан за конкретно решења и адекватно подржан улогом индустријског партнера или крајњих корисника.
62	На који начин се процењује улога АИ у пројекту? Да ли постоје минимални критеријуми у погледу АИ методологије или је довољна примена постојећих АИ алата у оквиру ширег индустријског решења?	Пројектна документација – опис пројекта	У складу са циљевима програма, сви пројекти треба да укључују АИ компоненту, али АИ не мора нужно да буде доминантни предмет истраживања. Документација не прописује минималне критеријуме у погледу развоја

			<p>нових АИ методологија или алгоритама. Прихватљива је и примена постојећих АИ алата, модела или метода, уколико је њихова употреба смисаоно интегрисана у предложено решење и доприноси остваривању пројектних циљева, валидацији, оптимизацији или унапређењу процеса, производа или услуга.</p>
63	<p>Да ли је прихватљиво да се пројекат бави адаптацијом и применом постојећих АИ модела, или се очекује развој нових АИ алгоритама?</p>	<p>Пројектна документација – опис пројекта</p>	<p>Програм подржава примењена истраживања и развој решења са потенцијалом за примену у реалном окружењу. Документација не ограничава пројекте искључиво на развој нових АИ алгоритама. Прихватљиви су и пројекти који се баве адаптацијом, интеграцијом, унапређењем или применом постојећих АИ модела и алата, уколико такво решење доноси иновативност, додатну вредност и јасну примену у контексту пројекта.</p>
64	<p>Како ће се третирати пројекти код којих АИ компонента представља подршку основном решењу, а не његов доминантни научни допринос?</p>	<p>Пројектна документација – опис пројекта</p>	<p>У складу са програмском логиком, АИ компонента не мора представљати доминантни научни допринос пројекта, али се очекује да има јасну, препознатљиву и функционалну улогу у предложеном решењу. Важно је да пројекат покаже на који начин АИ доприноси развоју, оптимизацији, тестирању, валидацији или примени решења у оквиру изабраног приоритетног домена.</p>
65	<p>Да ли је приликом попуњавања обрасца F1 Short Description of the Project Proposal Form дозвољено користити слике уз текст, уз поштовање ограничења од 12 страна финалног документа?</p>	<p>Пројектна документација – опис пројекта</p>	<p>У оквиру самог текста формулара F1, у првом кругу пријаве за програм Наука за привреду – примена вештаке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства: „Од лабораторије до тржишта“, дозвољено је користити слике и/или графиконе, али није дозвољено мењати</p>

			<p>структуру текста прописану обрасцем.</p> <p>Скрећемо пажњу да је приликом попуњавања документа обавезно да се поштују дозвољени лимити у погледу броја страна документа (максималних 12), као и појединачних сегмента самог обрасца, као и да укупна величина појединачног документа који прилажете на Портал за пријаву научних пројеката не прелази 8 МВ.</p>
66	Да ли је дозвољено да радни пакет води члан који је истраживач сарадник?	Пројектна документација – опис пројекта	<p>Члан пројектног тима који је важећем звању истраживач-сарадник може бити предложен као координатор одређеног радног пакета, уколико је то у складу са потребама Пројекта, као и његовом експертизом. Акт програма Наука за привреду – Од лабораторије до тржишта не прописује ограничења у том погледу.</p> <p>Приликом припреме Предлога пројекта, препоручљиво је да расподела улога и одговорности буде усклађена са компетенцијама, искуством и очекиваном доприносом сваког члана. У оквиру поступка научне евалуације, рецензенти ће, између осталог, разматрати квалитет и капацитет пројектног тима за реализацију предложених активности, као и оправданост расподеле улога у односу на сложеност и циљеве Пројекта.</p> <p>Истовремено, Фонд за науку РС подстиче</p>

			укључивање младих истраживача у реализацију пројеката, те њихово преузимање одговорности за поједине пројектне активности може представљати значајан допринос развоју истраживачких капацитета, уколико је адекватно образложено и усклађено са структуром и потребама Пројекта.
67	Ко се потписује на позицији декана/директора на обрасцу F5 Изјава НИО, уколико је предложени руководилац Пројекта директор НИО, односно декан факултета? Да ли то може да буде и неко друго лице поред декана/директора, попут председника или заменика председника Управног одбора НИО и сл?	Пројектна документација - Изјаве	Уколико документацију потписује лице које није правни заступник, већ друго лице, потребно је доставити овлашћење за то лице да потписује документацију, као део пратеће документације. Предложени руководилац пројекта може потписати пројектну документацију, уколико већ обавља функцију формалног заступника НИО (декан/директор).
68	Каква је процедура и шта је потребно урадити у случају привремене одсутности овлашћеног лица за потписивање докумената? Да ли је могуће именовати друго лице које би привремено или паралелно преузело овлашћење за потписивање, и у том случају, коју документацију је потребно доставити Фонду за науку РС како би се то овлашћење формализовало?	Пројектна документација - Изјаве	Могуће је да документацију потпише друго лице које није формални заступник НИО (декан/директор). У том случају, потребно је доставити као део додатне документације писано овлашћење које потврђује да је друго лице овлашћено да у одсуству правног заступника потписује документацију.
69	Да ли се у оквиру рока до 15. јуна реализује само први круг пријаве на јавни позив, односно подношење скраћеног предлога пројекта са пропратном документацијом, или је потребно доставити и комплетан	Јавни позив – први круг пријаве	Јавни позив се реализује у два круга пријаве. До 15. јуна потребно је да путем Портала за пријаву научноистраживачких пројеката поднесете скраћени предлог пројекта који се састоји од попуњеног обрасца за Short Description of the Project Proposal и доказ о

	<p>предлог пројекта са пропратном документацијом?</p>		<p>обезбеђеном суфинансирању, тј. Меморандум о сарадњи са партнером из привреде. Уколико пријава задовољи критеријуме административне провере, а потом и добије позитиван исход на првом степену евалуације - Стратешком панелу, подносителу комплетан предлог пројекта, са пуном пројектном документацијом такође путем Портала за пријаву. За више информација, сугеришемо Вам да консултујете пратеће Упутство за припремање и пријаву пројектних предлога, која је саставни део пројектне документације.</p>
70	<p>Да ли постоји могућност за продужење рока за подношење пројектних пријава?</p>	<p>Јавни позив – први круг пријавеа</p>	<p>Имајући у виду утврђену динамику имплементације јавног позива и програма Наука за привреду – примена вештачке интелигенције у индустрији кроз научна партнерства – „Од лабораторије до тржишта“, померање дефинисаних рокова за предају предлога пројеката није предвиђено. Све пријаве поднете ван дефинисаног рока (15. јун у 12.00 ч) неће бити укључене у поступак евалуације. Такође, у разматрање се узимају само електронске пријаве поднете путем Портала за пријаву предлога пројеката (applicators.fondzanauku.gov.rs).</p> <p>Фонд за науку РС може продужити рок за подношење пријава уколико утврди да постоје техничке сметње у функционисању Портала за пријаву научних пројеката, а које онемогућавају благовремено подношење пријава. Саветује се подносиоцима да не одлажу подношење предлога пројеката за</p>

			последњи дан рока за пријаву, имајући у виду да технички проблеми на страни корисника (спор интернет, техничке потешкоће с опремом и сл), не представљају основ за продужење рока за подношење пријаве.
71	Када се очекују резултати првог степена евалуације? Колико времена ће имати пројектне пријаве које иду у други круг позива да поднесу комплетан предлог пројекта?	Јавни позив – први круг пријаве	Исход првог степена евалуације очекује се крајем јуна. Очекивани рок за припрему и подношење комплетне документације за предлоге пројеката упућене у други степен евалуације јесте у периоду од 30. јуна до 14. јула 2026. године.
72	Шта ако закаснимо са подношењем пријаве? Да ли је могуће да накнадно доставимо пројектну документацију путем програмског имејла?	Јавни позив – први круг пријаве	Не, неће бити могуће продужење рока за предају скраћеног предлога пројекта услед техничких проблема на страни корисника (спор интернет, техничке потешкоће с опремом и сл). Није могуће ни накнадно достављање пројектне документације путем програмског имејла. Сви неблаговремено поднети предлози пројеката, поднети мимо Портала за пријаву научних пројеката, неће бити укључени у процес евалуације.
73	Где тачно подносимо пројектну пријаву?	Портал за пријаву научних пројеката	Скраћени, а потом и Комплетни предлог пројекта, подноси се искључиво путем наменског софтвера, Портала за пријаву научних пројеката Фонда за науку РС: https://applicators.fondzanauku.gov.rs/ Скраћени предлог пројекта доставља се закључно у понедељак, 15. јуна, до 12.00 ч, након чега се Портал закључава и

			онемогућава накнадну пријаву предлога пројекта.
74	Како да знамо да ли нам је пријава успешно поднета?	Портал за пријаву научних пројеката	Потребно је да до затварања Јавног позива Предлог пројекта буде предат коришћењем опције Поднеси пријаву . Успешно поднета пријава биће у статусу Предлог понет . Уколико Пројекат остане у статусу У припреми до тренутка затварања Јавног позива, неће се рачунати као предат Пројекат, и као такав биће искључен из даљег поступка евалуације. Након затварања Јавног позива, остаје вам искључиво могућност да остварите увид у статус пројекта и документацију коју сте поднели или припремили за подношење до тренутка затварања Јавног позива.
75	Да ли постоји неко ограничење у погледу величине фајлова који се прилажу на Порталу за пријаву научних пројеката?	Портал за пријаву научних пројеката	Документи које прилажете морају бити сачувани и поднети на Портал у предефинисаним форматима. Појединачни документи који се прилажу не смеју бити већи од 8 МВ. Укупна величина свих докумената који се прилажу не сме бити већа од 100 МВ. Дужина назива појединачног документа који прилажете не сме бити већа од 150 карактера. Избегавајте дуге називе, размаке, специјалне карактере и сл.
76	Када се очекује почетак реализације пројеката?	Реализација пројекта	Почетак реализације пројеката одобрених за финансирање очекује се у последњем кварталу 2026. године, тачније од октобра 2026, уз могућност незнатног померања овог рока. Месец почетка реализације појединачних пројеката зависи од датума потписивања Уговора о финансирању

			реализације научноистраживачког пројекта и других корака у финалној припреми пројектне документације. Тачна информација о почетку имплементације Програма биће благовремено најављена.
77	Шта је услов за додатно финансирање пројекта одобрених за реализацију?	Додатно финансирање пројекта	<p>Додатно финансирање од стране Фонда за науку ће се разматрати само уз услов да је неопходно за даљу успешну реализацију пројекта и то засебно за сваки поднети захтев током реализације пројекта, а најкасније до средине периода реализације пројекта.</p> <p>Сви пристигли захтеви се упућују на одобрење Панелу за стратешку процену предлога пројекта и Управном одбору Фонда за науку РС.</p> <p>За додатно финансирање обезбеђено је 1.000.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан објављивања Јавног позива, из буџета Републике Србије, при чему укупна вредност додатног финансирања по пројекту може износити до 100.000 евра прерачунато у динарску противвредност по средњем курсу Народне банке Србије на дан објављивања Јавног позива.</p>